

Timpul american nu este egal cu timpul moldovenesc

Mariana HARJEVSCHI,
Biblioteca publică de Drept

Continuu, de câteva săptămîni, să mă tot întreb: de ce americanii mereu se îngrijorează de timp, de ce mereu caută să știe cît e ora? Frecvent se uită la ceasuri, își verifică cu meticulozitate corectitudinea acelor ceasornicelor, chiar și a celor de la calculator.

"Cît e ora?", "Oare nu am întîrziat?", "Care este termenul limită al proiectului?", "Cît timp s-a scurs de cînd a început cursul?"... Aceste întrebări le poți auzi oriunde: în stațiile de autobuz, pe holurile universității, în stradă, în timpul unei conversații amicale etc. Americanii par a fi obsedați de timp, de orar, de agendă, de "termeni prestabiliti", de "date limite" etc.

Deși timpul, este doar o idee – un concept intelectual – americanii vorbesc despre acesta ca despre ceva material. Timpul la ei poate fi "economisit", "cheltuit cu grijă", "corect utilizat" sau "pierdut din prostie". Americanii obișnuiesc să vorbească despre timp nu ca despre ceva obișnuit, ci e considerat ca ceva chiar sacru. Timpul este o sursă pe cît de valoroasă, pe atît de limitată pentru fiecare american în parte.

"Timpul costă bani" - e o frază care deja nu mai cere explicații. Unii pot spune cu voce tare, alții chiar rugîndu-se: "Cît de mult și-ar dori ca ziua să mai dureze încă vreo câteva ore pentru a finisa lucrul început!..". Se plîng mereu: "Nu ne ajunge timp", "Iarăși s-a sfîrșit ziua prea repede" etc. Și deoarece timpul este atît de scump, orice secundă valorează, necesită a fi "organizată" sau "alocată" pentru o activitate anume. În mediul american, unde timpul este mereu "pe fugă", unde fiecare e în criză de timp, se cere ca fiecare acțiune să fie realizată în termenele stabilite. Aceasta se consideră că ți-ai

utilizat bine timpul.

Mai mult decît în alte părți, "a fi la timp" în America este un semn de respect. Aceasta înseamnă că fiecare respectă timpul celeilalte persoane. A fi exact la ora stabilită sau a fi conform orarului, e un semn de seriozitate, angajament profesional și respect pentru persoană. Și vice versa, a întîrzia, înseamnă a fi nepolitic și neorganizat.

Fiecare își cronometrează timpul. Fiecare își setează ceasul la o ora stabilită – pentru a nu întîrzia, pentru a fi la timp. Timpul "dictează" ziua și noaptea. Societatea americană e una bazată pe principiul "orientare spre realizare", ceea ce înseamnă că dacă ai realizat ceva, înseamnă că ți-ai organizat timpul corect.

Ideea de a fi la timp și a nu întîrzia – este un concept fundamental, care mișcă societatea în a-și organiza mai bine timpul. A fi la timp este definit ca ceva "precis, rigid" și nu poate fi "schimbat". Dacă cursurile încep la ora 13.00, se așteaptă ca studentul să ajungă cu 1-2 min. înainte pentru a-și pregăti caietul și stiloul, iar profesorul chiar cu 10 min. pentru a se asigura că sala este amenajată, ușa este deschisă, echipamentele sunt în funcțiune. Doar în situații cu caracter social, unde, de exemplu, cina sau recepția e anunțată la ora 7.00, se acceptă de a întîrzia cu 5-10 minute, dar nu se recomandă. La fel, dacă o întîlnire "socială" a fost anunțată între orele 7.00 – 9.00, atunci se consideră că se poate veni în orice timp între ora de start și poți pleca la orice oră înainte de a lua sfîrșit întrunirea.

La început e foarte complicat să te acomodezi la timpul american, în mod special pentru cei ce vin dintr-o țară unde timpul e "flexibil" și poate fi

schimbat. Îți dai seama foarte bine că timpul îți dictează viața și atunci primul pas e... agenda. Și nu doar asta, ci să știi bine lectia de a o urma, "a respecta" agenda întru totul.

Timpul în America a fost o provocare pentru mine personal. Aici deja nu mă mai gândesc cum să-l cheltui, ci cum să-l investesc, sau cum să-l economisesc. Regula de a fi la timp se rezumă la cum îți organizezi viața. E foarte complicat să apreciezi cum americanii abordează conceptul. Pentru ei deja e ceva obișnuit, chiar natural să-și organizeze timpul, aceasta face parte din "cei șapte ani de acasă". Și nici nu își imaginează cum e să nu știi ce vei face mâine. Pentru americani, a face modificări în orar deja creează probleme. Nu în zadar H. Ford spunea că "timpul se consumă altfel decât materia". Așa că, "ține-te de ceas", "ai în vizor agenda"! Activitatea trebuie finisată pînă a începe vacanța sau a pleca la picnic cu prietenii ori a merge în vizită cu familia.

La fel, americanii i consideră normal, chiar binevenit de a face un singur lucru în același timp, de a finisa o activitate înainte de a începe alta. Astăzi e în vogă să se vorbească despre activitate multi-direcțională, dar aceasta pe moment se referă la lucrul în echipă. În mediul academic, exact ca și în cel de business lucrurile sunt foarte clar stabilite. Fiecare își urmează agenda. Nimic nu poate avea loc dacă nu a fost planificat. Întreruperile sunt limitate, și nu s binevenite.

În America, dacă ai întârziat, riști să

nu te întâlnești cu persoana respectivă, să vezi coada autobuzului. Chiar la prima ședință a "studenților boboci" profesorii te atenționează că orice întâlnire cu profesorul urmează a fi stabilită din timp prin poșta electronică sau telefon. Nici o întârziere cu tema pentru acasă nu trece pe alături, fiecare student trebuie să prezinte în mod obligator lucrarea la termenul stabilit, altfel poți avea rezultate negative la sfîrșitul trimestrului. Și toate acestea sunt prevăzute în programul analitic al fiecărui curs în parte.

Studenții americani pot depune plîngerii dacă un student, membru al echipei de lucru, întârzie cu partea sa de implicare. Dacă o persoană îți spune că nu poate veni, pentru că deja are o întâlnire, nicidecum nu înseamnă că nu poate veni și te ignoră, ci pentru că cu adevărat e ocupat.

Mă aflu în America doar de cîteva săptămîni, dar atît de mult îmi doresc să mă "virez" de această "idee a timpului". Știu foarte bine că bursa obținută JFDP (Junior Faculty Development Program = Program de perfecționare pentru tineri profesori, finanțată de Guvernul SUA și administrată de Consiliul American) nu prevede aceasta, și nici într-un syllabus al Școlii Biblioteconomie și Știința Informării de la Universitatea Indiana din Bloomington nu este scris, dar atît de mult îți influențează involuntar viața, încît cu adevărat îmi doresc să fiu "în pas cu timpul".

Bloomington, Indiana,
început de septembrie 2004

"Как здорово, что здесь мы все сегодня собрались..."

**Ирина СПИЦЫНА,
директор Библиотеки им. М. В. Ломоносова**

Этими словами из песни Олега Митяева обычно открывается и закрывается ежегодная Международная конференция библиотечных и информационных работников, широко известная в мировом профессиональном сообществе под названием "Крым". Именно

библиотеки одними из первых начали создавать и создают новую социокультурную действительность, обеспечивая право личности на информацию и свободный доступ к ней.

От того, насколько библиотеки следуют принципу открытости, доступнос-